

УДК 635.63:631.526.3.006.83

Завадська О. В., канд. с.-г. наук, доцент кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва,**Бондарева Л. М.**, канд. с.-г. наук, доцент,**Яблонська Л. П.**, магістр*Національний університет біоресурсів і природокористування України***e-mail:** zavadska3@gmail.com

ЯКІСТЬ ПЛОДІВ ОГІРКА ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ ТА СТУПЕНЯ СТИГЛОСТІ

Цінність плодів огірка зумовлена специфічними смаковими якостями, вмістом вітамінів, мікроелементів та біологічно активних речовин, лікувальними властивостями та здатністю покращувати апетит. Їх цінять також за наявність пектинів, що необхідні для поглинання та виведення з організму шкідливих відходів травлення, та клітковини, що активізує перистальтику кишечника і запобігає перевантаженню їжі високоенергетичними компонентами.

Як для використання у свіжому вигляді, так і для переробки потрібно вирощувати огірки, які задовольняли б споживача свіжої продукції, а також – відповідали б вимогам переробних заводів. Як відомо, їх якість значно залежить не тільки від сортових особливостей, а й від ступеня стиглості плодів.

Органолептичні, біохімічні, біометричні аналізи плодів проводили у навчально-науковій лабораторії кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б. В. Лесика за загальноприйнятими методиками. Для дослідів відібрали плоди двох гібридів, поширених у зоні Лісостепу, занесених до Реєстру сортів рослин, – Наташа F_1 та Кріспіна F_1 . Для встановлення впливу ступеня стиглості плодів на якість свіжої продукції плоди дослідних сортів ділили на фракції: корнішони першої групи – 5,1–7,0 см; корнішони другої групи – 7,1–9,0 см, зеленці – 9,1–11,0 см.

За результатами дегустаційної оцінки всі плоди отримали бали – від 4,3 до 4,8 бала за 5-бальною шкалою. Незалежно від гібриду вміст нестандартних екземплярів зростає зі збільшенням розміру плодів, а найбільше їх було у зеленці гібриду Кріспіна F_1 – 10,2 %.

За період вегетації у плодах дослідних сортів накопичувалося 4,0–5,2 % сухої речовини. Найменше сухої речовини в плодах обох гібридів накопичувалося у контрольних варіантах (розмір плодів 9,1–11,0 см). Вищою харчовою та біологічною цінністю характеризуються плоди гібриду Наташа F_1 .

Кількість вітаміну С, що накопичувалася у плодах огірка, значно залежала як від сорту, так і від розміру плодів. В обох варіантах більше цього елемента виявлено у плодах меншої довжини. Встановлено, що зі збільшенням довжини плодів значно зменшується кількість нітратів у них. У жодному з дослідних варіантів уміст нітратів не перевищував максимального допустимого рівня.

Таким чином, якість плодів огірка залежить від сорту та ступеня їх стиглості. За біометричними показниками плоди всіх дослідних варіантів відповідали вимогам діючого стандарту. Кількість нестандартної продукції зростає зі збільшенням розміру плода. Більша кількість аскорбінової кислоти та нітратів нагромаджується у плодах меншого розміру.

655.21:581.143.5

Завірюха П. Д., канд. с.-г. наук, в. о. проф., завідуючий кафедрою генетики, селекції та захисту рослин*Львівський національний аграрний університет***e-mail:** genetik_zaviruha@ukr.net

РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ СОМАТИЧНИХ ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ МІЖВИДОВОГО ПОХОДЖЕННЯ ЯК ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ

Створення високоякісних сортів картоплі, стійких проти біотичних та абіотичних факторів залишається актуальним завданням. Нині, крім класичних методів виведення нових сортів картоплі, в її селекції застосовують нові біотехнологічні методи, і зокрема соматичну (нестатеву) гібридизацію. Соматична гібридизація – гібридизація в обхід статевого схрещування. Вона ба-

зуються на спроможності ізольованих протопластів зливатися між собою з утворенням гібридних клітин, а потім і гібридних рослин. У соматичних гібридів має місце рекомбінація плазматичних мембран, що приводить до появи рекомбінантних форм. У результаті таких змін у гібридних клітинах формується цибрид (гібрид цитоплазматичний), тобто така конструкція рослин, яка